

EN VINNANDE TIDNING FRÅN KOMBISPEL

#12

DEC 2015

Kombi

VINN
HEMLIGA
PAKET!

Se sidan 4

Rio de Janeiro

Sambastaden
laddar inför 2016

Bilar på film

Fyrhjulingarna vi
aldrig glömmer

JACKPOTMILJONÄR

"Jag kartlade
alla lotterier"

Göran vann 2 miljoner
på Jackpotten

Lys upp julbordet
med en fyr.

KAKBYGGE

Mattias Kristianssons fantasifulla pepparkakshus

DIN GODASTE JULSILL / SPANA IN EDINBURGHS FYRVERKERIER
ELSA BESKOWS MÅLNINGAR VÄCKER MINNEN / BILAGA: VINSTBLADET

Välkommen

MAGASINET KOMBI
NUMMER 12/2015
INNEHÅLL & LEDARE

Ledare

God jul och gott nytt lotteriår!

NÄR GÖRAN bestämde sig för att gå med i ett lotteri gick han mer noggrant tillväga än de flesta andra brukar göra. Han undersökte flera olika lotterier och kollade upp hur stora vinstchanserna är. Så bestämde han sig för Kombilotteriet eftersom han hade upptäckt att vinstchansen är relativt stor här. Tack vare det beslutet är Görän nu vår senaste Jackpottvinnare och därmed två miljoner kronor rikare!

Du kan läsa mer om Görän och hans vinst på nästa sida i tidningen.

NU är det snart dags för ett nytt lotteriår och i nästa nummer av Kombi kommer jag berätta om hur vi gör ett riktigt bra lotteri ännu bättre. Men först ska vi fira jul! Lotteri är alltid en populär julklass. Se vår annons på sidan 28 med erbjudande om Glädjelotten. Varför inte ge bort lite äkta "skrapglädje" i jul?

JAG ÄR GLAD i att både laga och äta mat. Särskilt nu i jultider kommer det att bli en hel del av den varan. För mig är fisk i alla dess former en personlig favorit. Kolla in våra goda sill- och laxrecept i tidningen om du vill ha lite inspiration och kanske vill pröva en ny variant av den klassiska inlagda sillen.

Avslutningsvis vill jag tacka dig för det här året och önska dig en riktigt god jul och ett gott nytt lotteriår!

Anders Johansson
lotteriföreståndare

Egen julsill

En konservburk med ett vackert band om rymmer en av julens godaste klassiker!

Sidan 23

FANTASIFULLA HUS

Låt pepparkaksdegen bli en karusell eller ett hus. Låt det bli snett och vint, säger författaren Mattias Kristiansson.

Sidan 6

FILMBILAR

Läs om Batmanbilen Lincoln Futura, Helgonets P1800, Åsa-Nisses Eulalia och flera gamla kända filmbilar.

Sidan 16

RESAN VARAR ÄN

Varenda dag var den andra lik. Paret Schmid klev av ekorrhjulet och gav sig ut på en långresa som varar än.

Sidan 20

... *mer inspirerande läsning*: Följ med till Rio som förbereder sig för OS eller fira nyår i Edinburgh där stämningen är magisk när fyrverkerierna går i höjden. Visst känner du också igen Elsa Beskovs fina illustrationer?

Kombi Kombi är ett månadsmagasin för Kombilotteriets, Drömsrelotteriets och Motorlotteriets kunder.
Adress: Kombi, 113 94 Stockholm Telefon: 08-453 54 00, mån-fre 8-18
E-post: kombi@kombispiel.se Ansvarig utgivare: Anders Johansson
Projektledare Kombispiel: Kidi Oller Westerberg Produktion: Spoon
On Demand Redaktör: Annika Tidehorn Art director: Anna Boman
Omslagsfoto: Linus Hallgren Tryck: Sörmlands Grafiska

Jackpotten!

**JACKPOTT-
VINNARE
2 MILJONER**

"Jag valde lotteriet med störst chans att vinna stort"

"JAG VISSTE ATT jag aldrig skulle bli rik genom att jobba ihop pengarna och bestämde mig för att skaffa en lott. Den som inte spelar kan aldrig vinna! Jag kartlade alla lotterier och fann att Kombilotteriet har högst vinstchans."

Snart fylldes vårt hem av så många löpare, kaffekoppar, ljusstakar och handdukar att min fru till slut tyckte att det blev alldeles för mycket. Då bytte jag prylvinsterna mot nya lotter i stället.

Trots att jag visste att chansen

att bli miljonär var förhållandevis stor trodde jag aldrig att det skulle hända mig.

Så när de överraskade mig på jobbet var jag säker på att det handlade om ett practical joke av mina medarbetare.

Nu vill jag fira att hjulet stannade på två miljoner genom att bjuda familjen på en lång resa. Om vi åker till Karibien eller på en safari i Afrika återstår att se. En del sparas också till barnens boenden, körkort och utbildningar."

Göran Wiberg

Ålder: 49 år.

Bor: Stockholm.

Gör: Försäljningsansvarig.

Familj: Hustru och tre

pojkar på 14, 15 och 18 år.

Intressen: Sommarstället och böcker, böcker, böcker.

Läsarsidan

VAD VILL DU LÄSA OM?
BERÄTTA FÖR OSS:
KOMBI@KOMBISPEL.SE
KOMBI, 113 94 STOCKHOLM

Vad tycker du att vi ska skriva mer eller mindre om?

Fyra frågor till Lotta Svedberg

"Elsa Beskow väcker minnen"

Lotta Svedberg är frilansjournalist och skriver ofta om inredning, kultur och resor. I det här numret av Kombi tittar hon närmare på barnboksförfattaren Elsa Beskow.

Vad har du själv för relation till Elsa Beskow?

– När jag var liten hade vi "Tomtebobarnen" och "Tant Grön, Tant Brun och Tant Gredelin" hemma. Alla Elsa Beskows omslag väcker minnen.

Har du några andra barnboksfavoriter?

– Jag älskade Gösta Knutsson och har kvar "Heja Pelle Svans-

lös", som han deciderade till mig 1966. Han önskar mig God Jul och har gjort en jättesöt teckning av Pelle Svanslös. För några år sedan läste jag i DN att det är unikt att ha en sådan teckning, och om boken hade varit i bättre skick kanske den skulle vara värd en hel del på auktion.

journalist. Förutom att ha jobbat fyra år vardera på Expressen och Bonnier Tidskrifter har jag alltid frilansat. Det är mycket roligare att slippa sitta på ett kontor hela dagarna och att själv få välja vad jag ska skriva om.

Vad gör du helst när du inte jobbar?

– Jag umgås med mina båda tonåringar och vännerna, ser massor på film och tv-serier, läser böcker och tränar.

Vad har du för bakgrund?

– Jag jobbade som servitris innan jag som 23-åring blev

Psst!
DU HAR VÄL INTE MISSAT JULKALENDERN?

Du kan vinna hemliga paket varje dag fram till julafton!

kombispiel.se/julkalender

Visste du ...

... att julgranen har en halv miljon barr? I "Granboken" får du tips och råd om hur du ska få granen att hålla sig så vacker som möjligt. Du kan också läsa om olika sorters granar. Granboken.se, 199 kr.

Skriv till oss!
NÄR JAG VANN

Berätta om något du vunnit hos oss! Det kan vara dina favoritglas eller drömmes du äntligen kom iväg på. Allt är roligt att höra om, så berätta! Bli din historia publicerad får du ett skraplottspaket värt 200 kr, med chans att bli miljonär.

Mejla till kombi@kombispiel.se

FRÅGA JAMES

Skicka in din fråga till kombi@kombispiel.se eller Kombi, 113 94 Stockholm

Jag och min man bor på landet och har länge pratat om att vi kanske skulle köpa en fyrhjulsdriven bil. Men det vore bra att få veta vilka för- respektive nackdelarna är.

/Eva i Örnsköldsvik

Hej!

En fyrhjulsdriven bil är bra för den som behöver en stark bil att dra släp med, t ex en hästransport, eller för att ta upp båten. Jag rekommenderar också fyrhjulsdrift för den som kör mycket på landet där vägarna kan vara snöiga och isiga och där vägunderhållet inte är som i stan.

Dagens fyrhjulsdrivna bilar driver på framhjulen tills de tappar fästet, då förflyttas kraften till det hjul som har bäst grepp. Nackdelen skulle jag säga är att bränsleförbrukningen och koldioxidutsläppet blir något högre och även den totala driftkostnaden.

Lycka till!
/James

James Sempasa på Bilia är Kombis motorexpert.

LÄSARNA TYCKER TILL!

"Jag tycker det är trevligt att se hur vanliga personer kan vinna och bli glada för det."

/Kund i Kombilotteriet

Redaktionen svarar:

Som du ser har vi ett litet upprop på den här sidan, där vi ber dig och våra kära läsare att skriva till oss och berätta om er favoritvinst. Så hör gärna av er!

"Det är en vinstlott i sig att bara få läsa tidningen!"

/Leif i Linköping

VINST:
BIL VÄRD
300 000:-

"Jag vann under VM"

"ÅRETS VÄRLDSMÄSTERSKAP i precisionsorientering gick av stapeln i Zagreb, Kroatien. Det var femte gången jag tävlade för Sverige. Jag springer inte längre, men precisionsorienteringen är öppen för alla och går ut på att du löser kontroller utmed vägar i stället för att springa i skogen.

I Kroatien fick jag ett sms från Kombi-spel. De har aldrig skickat vinstinformation via sms och min första tanke var att det måste innebära något stort. Jag blev lite besviken när jag sedan läste "Grattis – du har vunnit 200 kronor".

Fast min förening visade sig vara sann. Väl hemma igen väntade ett brev där det stod att jag hade vunnit en miljöbil värd 300 000 kronor. Min gamla bil pensionerade jag förra året då den hade avverkat 40 000 mil. Nu väntar jag på leveransen av en sprillans ny Volvo V60."

Rolf Karlsson

Ålder: 68 år.

Bor: Surahammar.

Gör: Aktiv pensionär.

Intressen: Uttagen till VM-truppen i precisionsorientering 2015.

En utmaning är det allt att få ihop karusellen med hästar.

Varför inte lysa upp julbordet med några fyrar föreslår Mattias eller ställ dem som välkomnande ljuspelare i fönstret. Betydligt enklare är det att göra ett fint pepparkakspaket. Beskrivning till det hittar du på nästa sida.

Snett och vint är okej!

Pepparkakshuset ska inte vara perfekt utan charmigt hemmagjort. Mattias Kristiansson skapar karuseller, höghus och fyrar av degen.

TEXT: CAROLINE ENGVALL FOTO: LINUS HALLGREN

KARUSELL, HÖGHUS, fågelholk eller ett vackert paket. Kak-kreatören Mattias Kristiansson är aktuell med boken "Pepparkakeland". Han uppmanar till fantasi och gör kreaturer i form av korsvirkes-hus med salta pinnar som tak.

Hans pepparkakshus-tokiga mamma var en stor inspiration och han minns hur han som barn åt sockriga gavlar och takplattor i smyg.

– Mamma lärde oss att inte hålla igen utan låta fantasin flöda.

När och varför började du göra husen som ett proffs?

– När jag insåg att pepparkakshus är för barn i alla åldrar och att ingen kan säga till mig vad som är rätt eller fel. Jag får skapa fantastiska byggen efter bilder i mitt huvud.

Pepparkakskarusellen med hästar är det mest avancerade han har gett sig på.

– Många delar ska passas ihop med mycket hett socker, filande och slipande, dekorerande och stönande. Men det blir ruskit vackert när det är klart.

Vad får du för kommentarer om dina kreaturer?

– Jag har mött allt från gapskratt, galna skrik, tyst beundran till stilla tårar av glädje. Det är verkligen kul att se vad pepparkakshus kan locka fram hos människor.

Hur lyckas man som amatörbagare?

– Gör egen pepparkaksdeg eller köp färdig. Ta sparsamt med mjöl när du kavlar ut degen, annars håller den inte ihop så bra. Men du behöver ändå ha en hyfsat fast deg, för då flyter den inte ut när du gräddar den. Och glöm inte att kyla degen ordentligt. Försök att inte göra allt så perfekt! Huset ska vara lite snett och vint. Är du inte nöjd, täck allt med kristyr och allt godis du kan hitta. ●

Mattias Kristiansson

Ålder: 30 år.

Bor: Stockholm.

Gör: Chefredaktör på tidningen VEGO samt kokboksförfattare.

Aktuell med boken: "Pepparkakeland".

Beskrivning på nästa sida!

Så här gör du ditt eget pepparkakspaket

Här får du en mall för sidor, respektive botten och lock till det stora pepparkakspaketet. Vi har också skrivit måtten till de mindre paketen som du själv kan rita mallar till.

Du behöver:

- 1 pepparkaksdeg
- 1 sats kristyr
- smält socker
- pepparkaksmått, bokstäver och hjärtan

Så här gör du:

1. Kalkera mallarna och klipp ut. Sätt ugnen på 175°.
2. Kavla ut degen, ca 3 mm tjock, på ett mjölat bakbord. Skär ut kvadraterna med hjälp av mallarna. Lägga dem på bakplåts-pappersklädda plåtar. Om du vill ha en häftig 3D-effekt kan du ta ut hjärtan eller bokstäver och lägga på någon av lådornas sidor. När de gräddas smälter de ihop och blir jättesnygga.
3. Grädda pepparkakorna i ca 16 min. Ta ut och låt svalna.
4. Dekorera ev med kristyr innan du sätter ihop delarna.
5. Sätt ihop alla delar utom locket med hjälp av smält socker. Ringla lite extra socker i hörnen så att lådorna håller ihop.
6. Fyll paketen med julgodis. Lägga locket ovanpå och slå in allt med ett vackert band. Gör ev små etiketter att binda fast.

Stora paketet

Botten och lock: 15 x 15 cm

Mattias favoritkristyr

Vispa ihop 6 dl florsocker med ½ dl potatismjöl, 2 tsk vit sirap och 2 msk vatten i en skål. Tillsätt mer florsocker respektive vatten till en bra konsistens.

Mått för de övriga paketen

Mellanpaketet
4 sidor: 9,5 x 9,5 cm
Botten och lock: 10 x 10 cm

Lilla paketet
4 sidor: 4,5 x 4,5 cm
Botten och lock: 5 x 5 cm

Recept och foto
ur boken
"Pepparkakeland"
(Massolit).

Stora paketet

4 sidor: 14,3 x 14,3 cm

Kristusstatyn på berget Corcovado är Rios mest kända landmärke. Cementa i Malmö levererade betongen till bygget, vilket fick svenska sjömän att kalla statyn "Limhamns-Jesus".

Gör dig redo för

RIO

När OS för första gången arrangeras i Sydamerika 2016 riktas världens blickar mot Rio de Janeiro. Följ med Kombi till världens kanske vackraste stad.

TEXT: EMILY ASSERBÄCK FOTO: ISTOCK

Havet, stränderna och de branta bergen omfamnar Rio. Staden sjuder av liv och energi dygnet runt, året runt och extra mycket under karnevalen, som 2016 inleddes den 6 februari.

→ **SOM FÖRSTAGÅNGSBESÖKARE** i Brasiliens gamla huvudstad är det svårt att inte sugas in i denna cirkus av samba, fotboll, caipirinhas och favelor. Staden som väller ut mellan de grönskande kullarna och de gyllene stränderna är en blandning av hemmasnickrade hus i de fattiga favelorna och lyxiga höghuskomplex. Rioborna är kända för att vara livsnjutare och tillbringar gärna sin tid utomhus, spelandes fotboll, snackandes i gathörnen, joggandes längs stränderna eller surfandes på Atlantens vågor.

– Det är i princip sommar året runt i Rio och jag tror att det påverkar människors mentalitet.

Många turister jag möter är väldigt fascinerade av den vackra naturen men de flesta hävdar

Marcelo Cortez

ändå att den största anledningen till att de vill resa tillbaka är just människorna, säger brasilianaren Marcelo Cortez som delar sin tid mellan Rio och Trondheim.

STRÄNDERNA SOM omger staden fungerar som Riobornas vardagsrum. Det är här man firar allt från födelsedagar till nyår och det är här familj och gamla och nya vänner möts. Stranden fungerar också som en arena för att visa upp sina attribut. Här hyllas alla sorters kroppar, så länge du är iförd åtsmitande badbyxor eller minimal bikini smälter du in.

Är du den hurtiga typen så gör du som Rioborna och snörar på dig joggingskorna tidigt på morgonen och drar ut på en powerwalk längs de kilometerlånga strandpromenaderna. Avsluta med en svalkande juice vid någon av de många strandbarerna vars menyer innehåller namn på frukter du aldrig hört talas om.

”Rioborna är kända för att vara livsnjutare och tillbringar gärna sin tid utomhus.”

PÅ RIOS STRÄNDER ser du sällan någon som ligger ner på en badhandduk med en deckare och en kopp kaffe. Den brasilianska motsvarigheten till svenskt strandfika är iskall öl och grillad ost, gärna intagna ståendes eller i den obligatoriska brassestolen. Allra bäst är det på stranden när solen går ner, då glittrar sluttningarna som omringar Rio de Janeiro som tusentals paljetter. Busvisslingar och applåder brukar ackompanjera solnedgången och trots att den berömda Jesusstatyn vakar över staden kan det av säkerhetsskäl vara bra att lämna stränderna när kvällen gjort sitt intåg.

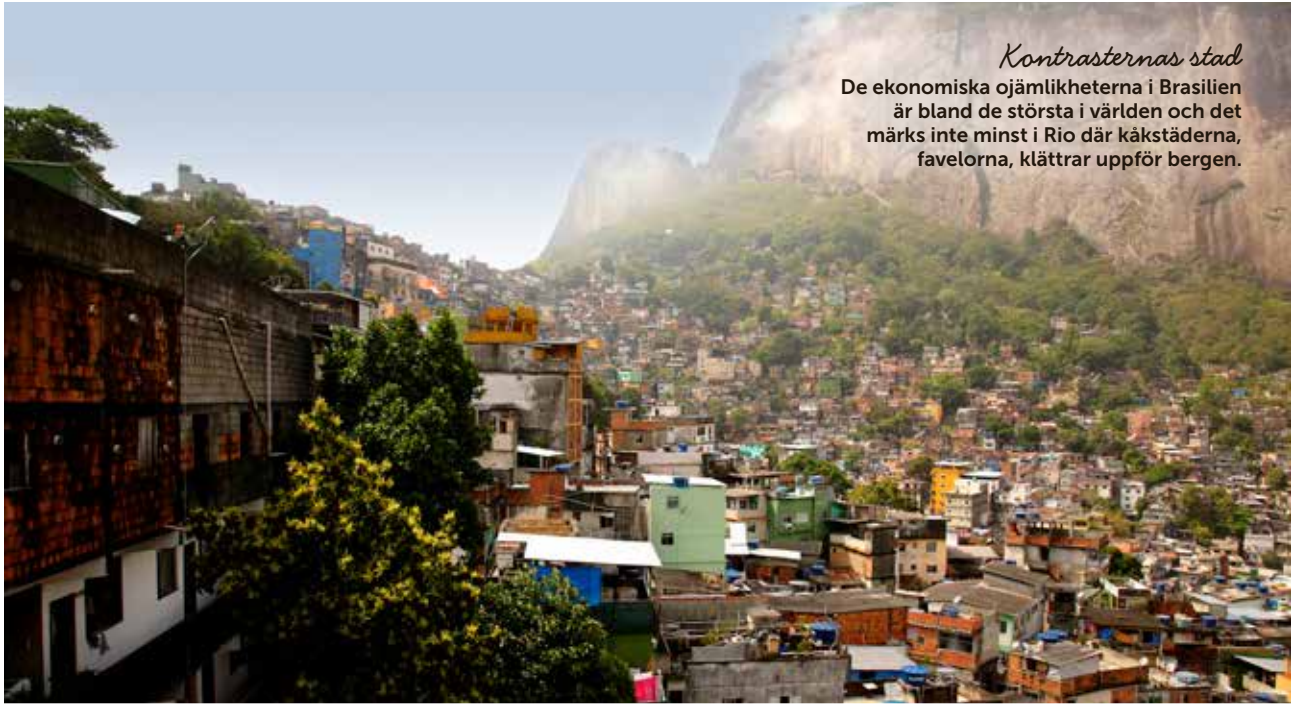
– Mitt tips är att se solnedgången

Resfakta

- **Ta sig hit:** Flyg Stockholm–Rio de Janeiro t o r: 6 000–10 000 kr beroende på säsong.
- **Bo:** Ett dubbelrum på ett trestjärnigt hotell kostar ca 1 200 kr/natt. Priserna för hotell och på restauranger dubblas under nyår och karneval.
- **Bästa tid:** Det är som varmast november–mars och mer som svensk sommar i april och oktober.
- **Bra att veta:** Kriminaliteten i Rio är utbredd därför gör man bäst i att lämna smycken, kameror, dyra klockor och handväska på hotellrummet.

Solnedgång över Ipanema
Stränderna är Riobornas vardagsrum.
Här umgås man, badar, sportar
– och inte minst spanar in varandra.

Kontrasterernas stad
De ekonomiska ojämlikheterna i Brasilien är bland de största i världen och det märks inte minst i Rio där kåkstäderna, favelorna, klättrar uppför bergen.

Oscar Niemeyers futuristiska konstmuseum.

Karnevalen – en explosion av färger.

Besök en churrascaria och frossa i kött.

”Rio är antagligen den vackraste staden du kommer att besöka i ditt liv.”

från Arpoador och sedan ta sig till någon av de många ”por kilo”-restaurangerna där du betalar din mat per kilo. Är du köttälskare måste du besöka en ”churrascaria” där allt kött du kan föreställa dig serveras.

FÖR DEN SOM gillar att pricka av sevärdheter finns det några måsten: Jesusstatyn, Sockertoppen och de berömda stränderna Copacabana och Ipanema. Är du arkitekturintresserad kan det vara värt att ta en tur ut till Niteroi och titta på nationalarkitekten

Oscar Niemeyers futuristiska konstmuseum. Niemeyer är Brasiliens mest kända arkitekt och har också formgivit den stora sambastadion, Sambódromo, där världens mest berömda karneval går av stapeln före påskfastan varje år.

Här tävlar de största sambaskolorna i staden om den prestigefyllda titeln som Rios bästa. Biljetterna är dyra och vill du få en mer autentisk sambaupplevelse ska du besöka någon av skolornas repetitioner. Annars kommer du med största sannolikhet att svepas med i någon av de förtrollande gatukarnevalerna som pågår runtom i staden där unga som gamla klär ut sig, dricker caipirinhas och dansar sig svettiga till musiken som spelas från latsbilsflak.

– Rio är antagligen den vackraste staden du kommer att besöka i ditt liv. Här finns en perfekt blandning av vacker natur, spännande kultur och härliga människor, säger Marcelo Cortez. ●

Brasilianska matmästen

→ **Acai** – det nyttiga superbäret från Amazonas mixas när det är fryst till en krämig glass och toppas med banan, granola och honung. Svalkande, supernyttigt och mättande!

→ **Sucos** – i varje gathörn finns en juicebar med kilometerlång meny.

Testa någon av de exotiska smakerna som du inte hittar hemma.

→ **Pão de queijo** – ett litet bröd fyllt med ost, finns att köpa som snacks överallt.

→ **Guaraná antarctica** – läskedrycken med extrakt från den koffeinrika frukten guaraná, både törstsläckande och naturligt uppiggande.

→ **Churrascaria** – köttälskarens himmelrike. Vill du testa en lyxvariant ska du prova någon av Porcao’s restauranger. Strunta i buffén och fokusera på de olika köttstyckena som serveras vid bordet!

Backgammon

– en historisk utmaning

Det är ett av världens äldsta brädspel. Backgammon har varit en utmaning för både romerska kejsare, korsriddare och dagens proffsspelare och amatörer.

Två tärningar, 30 spelbrickor och ett bräde med tolv "tungor" på varje långsida. I flera tusen år har backgammon spelats på i princip samma sätt och det är vid sidan av schack och go ett av världens äldsta brädspel.

Backgammon är ett strategispel där man utifrån tärningsslag flyttar sina brickor runt spelplanen in i det egna "boet" – samtidigt som man försöker blockera motståndaren från att göra detsamma.

Spelets rötter finns i området kring dagens Irak, varifrån det spreds västerut. Den romerske kejsaren Claudius (41–54 e. Kr.) gillade backgammon. Han hade ett spelbräde i sin vagn för att kunna koppla av under ansträngande resor.

Makthavare – inte minst inom kyrkan – har ofta varit kritiska mot det populära spelet. Under korstågen för snart

tusen år sedan var backgammon förbjudet bland vanliga soldater medan högre officerare gärna spelade, och med höga insatser.

Även i modern tid har spelet varit omstritt. 1982 ville myndigheterna i Oregon i USA förbjuda backgammonspel om pengar eftersom man ansåg att det var ett turspel och stred mot delstatens gamblinglagar. En domstol slog fast att det är ett skicklighetsspel och att spel om pengar därmed var tillåtet. Domen banade väg för fortsatt professionellt backgammonspel i USA.

Inspiration

SNART KOMMER
TOMTEN!

Trämortel, Cook'n Bloom/Ironwood Gourmet, **560 kr.**

En strut för gottgrisen, Åre Chokladfabrik, **59 kr.**

Förkläde i buffelskinn, Åhléns, **799 kr.**

Allt vinläskaren kan tänkas behöva, Clas Ohlson, **149:90 kr.**

Särskilt utvalt

KLAPPAR FÖR ALLA

Här finns tips för matläskaren, resenären, motorfreaket och spelentusiasten. Och för den som redan har allt!

AV: JANETT WÅGESSON

Klassisk gryta, La Cocotte 0,6 l, Staub, **1 299 kr.**

Till matläskaren

Silikonbakform för julläskare, Clas Ohlson, **49:90 kr.**

Till resenären

Reseset med kudde, ögonbindel och öronproppar, Rusta, **79 kr.**

Bagagetag i skinn, Åhléns, **99 kr.**

Lyxig resväska, Rimowa, **5 278 kr.**

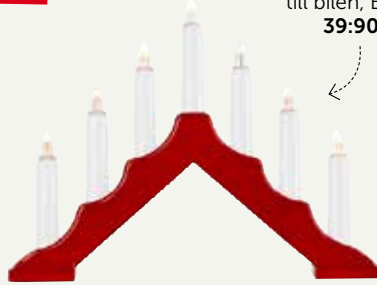
Mönstrade necessärer, Ceannis, **219 kr, 269 kr och 329 kr.**

Till motorfreaket

Motoriserad enhjuling,
Teknikmagasinet,
2 999 kr.

Adventsljusstake
till bilen, Biltema,
39:90 kr.

Bildammsugare på 12V,
Rusta, 149 kr.

Doftis, luktför-
bättrare, i form av
boxningshandskar,
Biltema, 39:90 kr.

Till spelentusiasten

Yatzy i trä, Clas
Ohlson, 99 kr.

Lära känna dina vänner med
Värvet det sociala spelet,
Designorget, 249 kr.

Sällskapsspel Sten sax
påse för alla åldrar,
Lagerhaus, 199 kr.

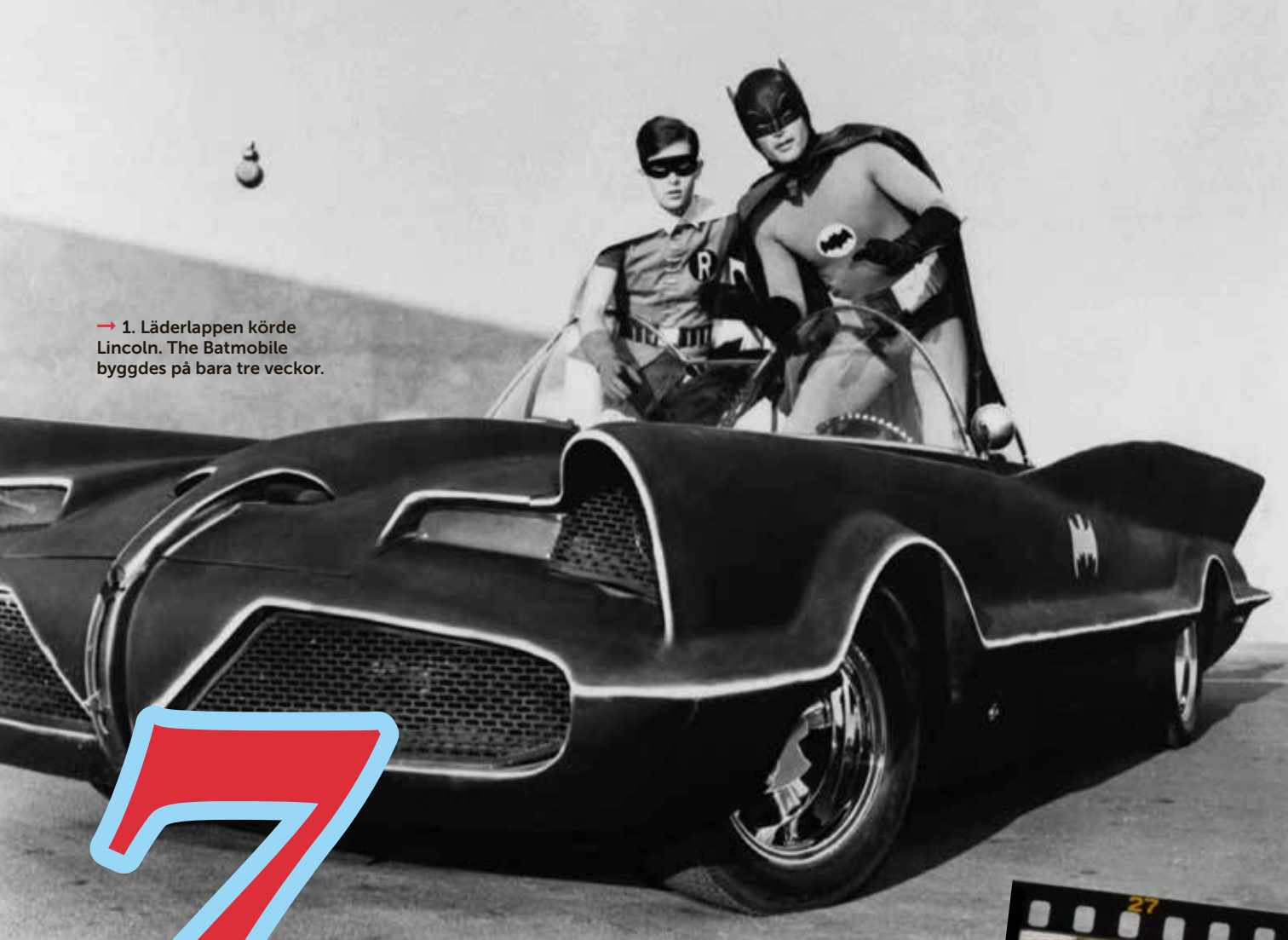

Vikbart schackspel,
Åhléns, 249 kr.

Brandsläckare i läcker
design, BoxinBag, 969 kr.

Till den som har allt

→ 1. Läderlappen körde Lincoln. The Batmobile byggdes på bara tre veckor.

7

KLASSISKA FILMBILAR

Det finns filmer och tv-serier med bilar som blivit lika kända som skådespelarna bakom ratten. Här är Kombis fyrhjuliga favoriter.

TEXT: MARTIN ENGQVIST FOTO: CORBIS, SVT, GETTY IMAGES M FL

1 "BATMAN" (1966–1968) Bil: Lincoln Futura 1954

Designern George Barris hade bara tre veckor på sig att bygga den första upplagan av The Batmobile. Han utgick från en drygt tio år gammal konceptbil från Lincoln, byggd i bara ett exemplar och kallad Futura, som han köpt för en dollar. Bilen förblev i Barris ägo under alla inspelningar. Han sålde den 2013 – för 4,2 miljoner dollar.

2 "BRON" (2011–) Bil: Porsche 911 1977

Polisen Saga Noréns olivgröna Porsche är en av de ingredienser i succéserien som får henne att sticka ut. Porsche 911 är en riktig klassiker. Ursprungsmodellen lanserades 1963 och under årens lopp har Porsche flera gånger planerat att fasa ut 911:an till förmån för andra modeller. Men den har överlevt sina tänkta ersättare och är nu alltså inne på sitt 53:e år som sportbilsfavorit.

3 "HELGONET" (1962–1969) Bil: Volvo P1800 1962

Tv-serien om äventyraren Simon Templar blev en omedelbar succé och gjorde Roger Moore världsberömd. Seriens andra stora stjärna var en vit Volvo P1800. Bilen hade designats av Pelle Pettersson och var den första Volvo som försågs med B18-motorn, som med dubbla förgasare hade en effekt på 100 hästkrafter. P1800 var aldrig någon racer – men en väldigt vacker bil.

4 "BULLIT" (1968) Bil: Ford Mustang GT390 Fastback 1968

Den nästan elva minuter långa biljakten i "Bullitt" har kallats en av filmhistoriens mest spännande och gav den gröna Mustang-68:n ikonstatus. Titelrollsinnehavaren Steve McQueen var visserligen en mycket skicklig förare, men överlät biljaktscenen till stuntmännen. Kanske lika bra, under inspelningen på San Franciscos gator var hastigheten ibland över 180 kilometer i timmen.

→ 2. Tuff brud i lyxförpackning. I populära tv-serien "Bron" kör huvudpersonen Saga Norén Porsche 911.

5 "ÅSA-NISSE" (1949–1969)

Bil: Ford 1932 model B

Åsa-Nisses bil Eulalia II, döpt efter huvudpersonens hustru, har en framträdande roll i filmerna, som i många fall innehåller en vansinnesfärd i trakterna av Knochult.

1932 innebar en milstolpe för Ford i och med lanseringen av den V8-motor som skulle bli en klassiker.

Åsa-Nisses Eulalia II är dock en model B, som hade en rak fyrcylindrig motor.

6 "GOLDFINGER" (1963)

Bil: Aston Martin DB5 1963

James Bond har kört många bilar under årens lopp. Men den mest kända är tveklöst den Aston Martin DB5 som Sean Connery rattar i "Goldfinger" och "Åskbollen". DB5:an hade en rak sexycylindrig motor på knappt tre liter och 282 hästkrafter.

Agent 007:s bil hade naturligtvis lite extrautrustning, som kulsprutor och katapultstol, tillhandahållen av den alltid lika kreativa Q.

7 "TILLBAKA TILL FRAMTIDEN" (1985)

Bil: DeLorean DMC-12 1981

I filmen färdas Michael J Fox i tiden i en DeLorean ombyggd till tidsmaskin. Den verkliga historien om bilen är nästan lika dramatisk. John DeLoreans skapelse, en kilformad sportbil med mäsvingedörrar och kaross i rostfri plåt, floppade omedelbart när den lanserades 1981. Bilen var slö och ansågs för ful (den såg ut som en diskbänk!). Efter bara ett par år gick företaget i konkurs.

Ett av de många magnifika kinesiska templet på Taiwans östkust.

Rekordresan

Det schweiziska paret Emil och Liliana Schmid åkte på bilsemester 1984. De har inte kommit hem än.

TEXT: STEFAN JOHANSSON FOTO: EMIL OCH LILIANA SCHMID

DE JOBBADE. Åkte hem till sin trerummare i Wallisellen utanför Zürich. Åt middag. Tog semester några veckor på sommaren.

Emil och Liliana Schmid gjorde som miljarder människor: knotade på dag efter dag och drömde om något annat.

Skillnaden är att paret Schmid klev av ekorrhjulet.

– Varenda dag var den andra lik, säger Emil Schmid. Alltid kolla kalendern. Passa tider. Vi tröttnade på det inrutade livet och drömde om äventyr, att se världen och hur andra människor levde.

Kombi lokaliserar Emil och Liliana till Moçambique och talar med dem över en knastrig telefonledning. De har slagit läger för kvällen.

– Det här är lycka, säger Emil.

Han berättar att Liliana just plockat fram kokkärlen och tänt spritköket. Hon tar luren och säger:

– Mycket pengar, saker, dyra kläder, stort hus ... nej, det är inte vår grej. Det är så här vi vill leva.

EMIL OCH LILIANA, båda 73 år, är inne på sitt 32:a år på resande fot. De har rekordet i "Guinness Rekordbok" för "Världens längsta bilresa", som började den 18 oktober 1984 och aldrig verkar ta slut.

Emil och Lilianas favoritländer:

Natur: Chile och Nya Zeeland.

Kultur: Oman och Taiwan.

Äventyr: Kongo-Kinshasa och Papua Nya Guinea.

Favoritstäder i Europa: Gdansk, Budapest, Stockholm och Zürich.

Emil och Liliana kör vidare. Rakt in i äventyret.

– Fast jag fick tjata länge på Liliana innan hon gav med sig, berättar Emil om vad som hände då, 1984.

Emil, som varit kamrer och nu arbetade med information, och Liliana, sekreterare, sade upp jobb och lägenhet för en "långsemester" i USA.

– Vi körde runt i USA i två år och kände oss verkligen fria. Så i stället för att åka hem till Schweiz körde vi vidare till Sydamerika, berättar Emil.

På den vägen är det.

De har kuskat runt hela världen med sin blå Toyota Land Cruiser årsmodell 1982. Kört 71 000 mil och när de passerade gränsen till Moçambique i somras blev det land 182 i loggboken.

71 000 mil. Det motsvarar 17 varv runt jorden.

Bästa minnena?

– Det är svårt att slå Papua Nya Guinea, säger Liliana. Vi fick vara med om Goroka, den årliga festligheten i de östra högländerna. Medlemmar från 100 olika stammar samlades för att fira landets självständighet. De bar sina traditionella utsmyckningar. Trummorna, dansen, deras målade kroppar och fjädrarna som vajade i vinden ...

SEDAN BERÄTTAR de om Nya Zeeland, Chile, Oman och Taiwan. När bilen lade av mitt ute i ingenstans i Kongo-Kinshasa och de fick hjälp av "så vänliga bybor".

– Vi har lärt känna så många fantastiska människor och de har lärt oss så mycket om livet, säger Emil.

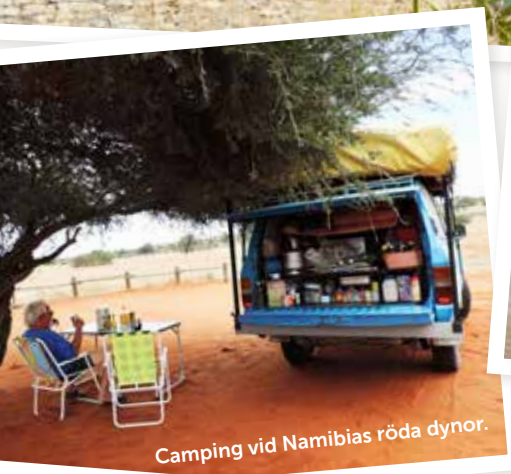
Vänligheten finns överallt. Som i Stockholm där Toyota skänkte ett nytt avgassystem till dem.

– Vi har kört genom Sverige två gånger, säger Emil. 1996 och 1998. Svenskarna var väldigt välkomnande.

Emil och Liliana firar jul i Kap Verde 2013.

”Varje dag skattar vi oss lyckliga för att vi har friheten och lever ett enkelt liv.”

Camping vid Namibias röda dynor.

Olika transportmedel möts i Bin Ali tomb i Oman.

En kulturshow i Papua Nya Guinea.

Staden med ljus, färger och fantastisk arkitektur.

Vackraste vägarna i Europa?

– När vi åkte genom Lofoten. Sedan måste man ge sig tid att korsa Pyrenéerna och köra småvägarna från

Frankrike till Spanien och Andorra.

Emil säger att han och Liliana inte tar något för givet.

– Varje dag skattar vi oss lyckliga för att vi har friheten och lever ett enkelt liv. Vi vaknar på morgonen och vet inte vart vi ska hamna till kvällen. Det är en härlig känsla.

De har levt tätt inpå varandra i 31 år och självklart har det blivit några gräl.

– Men vi har alltid en stor ”bakgård”, säger Liliana. Om vi ryker ihop tar jag en promenad och så lugnar det ner sig.

– Vi går igenom så mycket tillsammans. Just att vi alltid behöver varandra för att klara oss har gjort vårt äktenskap starkare, säger Emil.

Men hur har ni råd?

– Vi sparade i 15 år innan vi startade resan. Sedan har vi ärvt pengar när våra mödrar gick bort. Nu lever vi på våra pensioner.

– Lev din dröm, säger Emil. Du kommer inte att ångra dig. Det svåraste är att bryta upp, men så fort du är på väg vet du att du har gjort rätt. ●

– Sverige är fantastiskt vackert, säger Liliana. Men då ska man åka småvägar som vi gjorde. Där är folk inte stressade och naturen är så vacker. Men glöm inte att kolla upp var bensinmackarna finns.

ABSOLUTA FAVORITEN i Europa är Färöarna.

– Det är så örört, säger Emil. Inte så många turister. Vild och vacker natur. Fridfullt. Vi gillar Gdansk också, precis som Budapest. Zürich, såklart. Det är ju hemma för oss.

Resan i siffror

- Emil och Liliana Schmid lämnade Schweiz 18 oktober 1984.
- De har besökt 182 länder.
- Körsträcka: 71 000 mil, motsvarande 17 varv runt jorden.
- Bränsleförbrukning: 176 139 liter.
- Emil och Liliana Schmid har gjort ”Världens längsta bilresa”, enligt ”Guinness Rekordbok”.

Följ resan på www.weltrekordreise.ch

Kulturkoll

TEXT: LOTTA SVEDBERG
FOTO: ELSA OCH NATANAELS
DÖDSBO (PORTRÄTT),
BUKOWSKIS (KONSTEN).

SAGORNAS
DROTTNING

ELSA BESKOW

De flesta av oss har växt upp med Elsa Beskows böcker, klassiker som "Sagan om den lilla, lilla gumman", "Petters och Lottas jul" och "Tant Grön, Tant Brun och Tant Gredelin". Hon finns översatt till 14 språk världen över.

Elsa levde i Stockholm mellan 1874 och 1953. Hon gifte sig med teologie doktorn Natanael Beskow 1897 och fick sex söner med honom. Totalt skrev och illustrerade hon ett 40-tal egna böcker och gjorde även bilder till andra författare, bland annat för Alice Tegnér's sångböcker.

– Vi sålde nyligen originalbilden till "Ekorren satt i granen" och den köptes av Nationalmuseum, berättar Cecilia Berggren, expert på klassisk konst och grafik på Bukowskis. Jag tror att de flesta som har haft en sångbok som barn har en stark koppling till den illustrationen.

När Bukowskis säljer verk av Elsa Beskow är värdet beroende av hur populärt och igenkännbart motivet är, det är ofta helt avgörande för slutpriset.

– Vi har även sålt en del första-utgåvor av hennes böcker, helst ska de vara dedicerade för att uppnå ett högre pris, och dessutom illustrationer som hon gjorde för olika tidskrifter.

En av Beskows värdefulla målningar

Elsa Beskow har illustrerat många barnböcker, ofta i akvarell. Denna "Gosse med julrosor", 24 x 31 cm, gjord i akvarell, täckvitt och blyerts, utropades för 35 000–40 000 kronor, och fick sedan ett slutpris på 47 500 kronor.

Elsa Beskow i urval

Akvarell och tusch ur boken "Vill du läsa III", signerad EB, 24 x 15,5 cm, utrop 30 000–40 000 kr, slutpris, 56 100 kr.

Samtliga akvareller för den omtyckta barnboken "Petters och Lottas jul", slutpris 1 238 575 kr.

Akvarell och tusch ur boken "Vill du läsa 1", signerad EB, 15 x 22 cm, utrop 20 000–25 000 kr, slutpris 25 500 kr.

Tusch och blyerts "Puttes äventyr i blåbärs-skogen" på smörpapper, 19 x 15,5 cm, utrop 25 000–30 000 kr, slutpris 25 500 kr.

Akvarell "Flicka vid rödvinsbuske", 12 x 20 cm, utrop 20 000–25 000 kr, slutpris 43 000 kr.

Julens goda

Att göra egen sill är väl värt besväret. Lagg den i en konservburk med ett fint band. Låt den sällskapa med gravlax och ett mini-smörrebröd.

Citron- och fänkålssill

Receptet på den goda sillen, gravlaxen och mini-smörrebröden, hittar du på nästa sida.

Enbärsgravad lax med senapssås.

Citron- och fänkåls sill

4–6 portioner
ca 10 min + 1 dygn i kyl

Lag
3 dl vatten
2 dl socker
1 dl ättiksprit

Sill
1 citron
1 tsk fänkålsfrö
2 lagerblad
5 stjärnanis
1 burk inläggnings sill (420 g)
1 silverlök
1 färsk fänkål

1. Värm ingredienserna till lagen i en kastrull tills sockret har löst sig. Låt svalna. Riv skalet och tillsätt det samt saften från citronen, fänkålsfrön, stjärnanis och lagerblad.
2. Skölj sillen och skär den i bitar, skär silverlöken i klyftor och fänkålen i tunna skivor. Varva alla ingredienserna i en burk.
3. Håll över den kalla lagen och sätt på lock.
4. Låt stå i kylen minst 24 timmar före servering.

Enbärsgravad lax med senapssås

8–10 bufféportioner
ca 20 min + 2 dygn i kyl

1 kg färsk lax av mittbiten med skinn och ben
½ dl salt
1 dl strösocker
1 msk grovkrossad svartpeppar
1 msk grovkrossade enbär
1 msk gin
½ dl grovhackad dill

Senapssås
2 msk svensk senap
1 msk dijonsenap
1 msk socker
½ tsk salt
1 krm svartpeppar
1 msk vitvinsvinäger
2 dl rapsolja
1 dl dill, hackad

1. Filea, halvera och bena ur laxen med skinnen kvar.
2. Blanda salt, socker, peppar och enbär och gnid in det på laxens köttidor. Strö över hackad dill och gin. Lägg köttidorna mot varandra i en plastpåse.
3. Grava laxen i kylen 2 dygn. Vänd påsen 2–3 gånger per dag.
4. **Senapssås:** Blanda de båda senapssorterna, socker, salt, peppar och vinäger. Tillsätt oljan i en fin stråle under vispning så att såsen blir tjock, gärna med elvisp. Hacka dillen och rör ner den och nymalen svartpeppar. Servera såsen till gravlaxen.

Smörrebröd med matjessill och stenbitsrom.

Smörrebröd med matjessill och stenbitsrom

8 stycken ca 30 min

200 g kokt potatis
300 g matjessillfiléer
8 skivor danskt rågbröd
1 dl vispad crème fraiche
1 liten rödlök, skuren i ringar
1 brk stenbitsrom röd

1. Skiva potatisen tunt, skär matjessillen i bitar.
2. Halvera brödskivorna eller dela dem i tre bitar.
3. Lägg potatis i botten på brödskivan, toppa med sill, crème fraiche, lökringar och en sked stenbitsrom.
4. Garnera med dill och nymald svartpeppar.

Recept och foto ur
receptbroschyren
I säsong som du
hittar hos Hemköp.

Weekend

TEXT: COLETTE VAN LUIK
FOTO: CHRIS WATT

FIRA NYÅR
I EDINBURGH

Stämningen är magisk
när fyrverkerierna
sprakar i Edinburgh!

1

GÅ MED I FACKELTÅGET

Den 30 december börjar det skotska "hogmanay", vilket betyder nyårsfest, som har sina rötter i det hedniska firandet av vintersolståndet. Nyårsfirandet pågår sedan i dagarna fyra och lockar en publik på mer än 150 000 personer! Hogmanay inleds med ett fackeltåg som ackompanjeras av säckpipor och trummor och ljuset kan ses över hela staden.

2

FESTA PÅ GATAN

På nyårsafton drar gatufesten Royal Bank Street Party i gång och med det världens största utomhusparty, bl a med skotsk folkmusik och Concert in the Gardens. Många firade artister har uppträtt här, som Pet Shop Boys, Simple Minds och Blondie. Kallt? Jo, och dessutom är det ofta ganska regnigt ... Så det gäller att klä sig varmt.

3

SE FYRVERKERIERNA

Nyåret inleds med maratonlånga fyrverkerishower. Traditionellt ska man bestiga stadens närliggande kulle, Arthur's Seat och titta på fyrverkerierna och givetvis dricka champagne. Eftersom mer än fem ton fyrverkerier bränns av, syns de vida omkring. Man kan stanna nere i staden också och njuta av fyrverkerierna med Edinburgh Castle i bakgrunden.

4

SJUNG MED SKOTTARNA

Efter midnatt går folk ut för att sjunga världens största "Auld Lang Syne". Man fattar tag i varandras händer och bildar en jättelik "orm" som ringlar genom staden. Dikten är skriven 1788 av stadens egen diktare Robert Burns: "Should auld acquaintance be forgot, and never brought to mind? Should auld acquaintance be forgot, and auld lang syne?".

5

UPPLEV MAGI OCH WHISKY

På kaféet The Elephant House skrev JK Rowling böckerna om Harry Potter. Gå en guidad tur i Potters fotspår till magiska platser i Gamla stan där häxor och trollkarlar levte. På museet Scotch Whisky Experience provar du maltwhisky och äter skotsk mat. Edinburgh är berömt för sina restauranger, allt från stjärnkrogar och gastropubar till restauranger med mat från hela världen.

Fr v Göran Forss, Leif Hult, Gösta Backlund (stående), Lennart Horney.

*”Den vanligaste frågan:
Hur gör man för att få in
skeppet i flaskan?”*

Leif Hult

Tillsammans

De brinner för flaskskepp

PÅ SKEPPSHOLMEN i Stockholm träffas Flaskskepparna varje vecka. Utmaningen är att få miniskepp att ta plats i små flaskor, med hjälp av hobbyknivar och pincetter.

– Det anses lite nördigt att hålla på med flaskskepp. När vi visar upp oss på hobbymässor och modellbyggardagar är många

intresserade, men verkar inte våga komma till oss och bygga, säger Leif Hult som byggde sitt första flaskskepp 1981.

Föreningen har en lång och pillig erfarenhet. Redan 1976 startade Sjöhistoriska museet i Stockholm en kurs i flaskskeppsbygge och 1982 grundade Björn Thunberg

gruppen Flaskskepparna.

– De flesta har byggt något sedan barnsben och det är roligt att göra det med likasinnade, säger Leif Hult.

Alla 45 medlemmarna har intresse för båtar och fartyg och de har inga hemliga knep för varandra. Gruppen gör också en resa varje år till något marin-

museum eller fartyg.

– Tricket är att bygga skeppet utanför flaskan med gångjärn i mastfoten så att masterna kan fällas bakåt. Sedan för man in skeppet i flaskan med masterna fällda. Masterna dras upp med trådar som lämnats kvar, de limmas och skärs av, säger Leif Hult. ●

VI FYLLER 60 ÅR

– DET FIRAR VI MED ATT GE DIG:

14 400
FLER VINSTER

MISSA INTE
KOMBISPELS
ALMANACKA
FÖR 2016

Varje
Jackpott under
2016 ger chans på
3
miljoner

Jackpotten!

Som alltid
STÖRST CHANS
ATT BLI
MILJONÄR

● **Blir du vår tusende miljonär?**
Varje fredag under 2016 har du en miljonchans.

GE NÅGON EN GLÄDJEFYLLD JUL!

Spelar du för mycket?
Ring stödlinjen 020 - 81 91 00

Erbjudandet gäller mot kupong och så långt lagret räcker. Fråga i spelkassan.

kombispiel

JULIGT ERBJUDANDE! 3 GLÄDJELOTTEN FÖR ENDAST 50:-

Namn: _____

Vid köp av 3 st Glädjelotten från Kombispiel betalar du endast 50 kr. Du får 10 kr i rabatt.
Inlöses hos Coop Forum, Coop Extra, Pressbyrån eller ditt närmaste ATG-ombud.
Erbjudandet gäller till 31 januari 2016. **Till butiken: Inlöses av Kuponginlösen.**

